

Отже, впровадження нетрадиційних форм формування здорового способу життя у дітей старшого дошкільного віку сприяє різноманітності навчального процесу, підвищенню інтересу до здорових звичок та їх активному засвоєнню. Такий підхід забезпечує комплексний розвиток дітей, гармонійне поєднання фізичного, емоційного та соціального благополуччя.

Список використаних джерел

1. Божко А. В. Засоби та методи фізичного виховання дошкільників. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2016. Вип. 49 (102). С. 52-57.
2. Вільчковський Е. С., Курок О. І. Теорія і методика фізичного виховання дошкільників: навч. посіб. Суми: ВТД «Університетська книга», 2008. 428 с.
3. Починок Є. А., Бойко Ю. О. Здоров'язбережувальні технології у початковій школі: практичний порадник для вчителів: методичний посібник для студентів психолого-педагогічного факультету. Полтава: ПНПУ, 2021. 83 с.

Юлія Козаченко

студентка магістратури спец. 012 «Дошкільна освіта»

Науковий керівник - к. пед. н., доц. Валентина Борова

*Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені
академіка Степана Дем'янчука*

ВИКОРИСТАННЯ ДИДАКТИЧНИХ ІГОР В РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Розвиток мовлення є одним із ключових завдань дошкільної освіти, оскільки від рівня сформованості мовленнєвих навичок залежить успішність подальшого навчання та соціалізації дитини. У сучасній педагогіці значна увага приділяється пошуку ефективних методів і засобів розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку. Одним із таких засобів є дидактичні ігри, які сприяють активізації мовленнєвої діяльності, збагаченню словникового запасу та формуванню граматично правильного мовлення.

Дидактичні ігри є спеціально організованими іграми, метою яких є навчання та розвиток певних навичок і вмінь у дітей. Вони поєднують у собі елементи навчання та гри, що робить процес засвоєння знань більш цікавим та ефективним для дошкільників. Використання *дидактичних ігор* у процесі розвитку мовлення дозволяє створити природні умови для спілкування, стимулює мовленнєву активність та сприяє закріпленню мовленнєвих навичок.

Дидактичні ігри займають особливе місце у формуванні мовленнєвих навичок дітей старшого дошкільного віку. Вони сприяють організації навчального процесу в цікавій та доступній формі, стимулюючи мовленнєву активність дітей.

Згідно з дослідженнями Задираки А. М., мовленнєві ігри сприяють розвитку словникового запасу дітей, допомагаючи їм опановувати нові слова в контексті життєвих ситуацій. Такі ігри також стимулюють дітей до використання складних граматичних конструкцій, що є етапом у розвитку зв'язного мовлення (Задирака А. М., 2017, с. 112–115).

Рудківська Н. Л. зазначає, що дидактичні ігри, зокрема ті, що включають елементи гри, допомагають дітям не тільки засвоювати мовні конструкції, а й використовувати їх у спілкуванні з однолітками та дорослими. Авторка підкреслює важливість регулярного використання таких ігор у педагогічній діяльності, щоб вони не створювали умови для активного навчання через гру [3, с. 182–185].

Крім того, Бондаренко О. С. у своїй роботі зазначає, що дидактичні ігри можуть бути адаптовані до індивідуальних потреб кожної дитини. Наприклад, ігри, спрямовані на тренування звукових сигналів, допомагають коригувати мовленнєві порушення у дітей із затримкою мовного розвитку (Боненко О. С., 2019, с. 95–98).

Приклади ефективних дидактичних ігор:

1. «Словесний ланцюжок» – діти по черзі називається словом, пов'язаним між собою за певною темою. Це додатково закріпити лексичні одиниці.

2. «Казкова мозаїка» – діти придумують продовження казки, розвиваючи творче мислення та зв'язне мовлення.

3. «Знайди помилку» – вихователь навмисно робить помилку у реченні, а діти повинні її виправити, що сприяє розвитку граматичної правильності.

Дидактичні ігри залишаються незамінним інструментом у практиці дошкільного навчання, забезпечуючи гармонійний розвиток мовленнєвої компетенції дітей

Дослідження показують, що використання дидактичних ігор позитивно впливає на розвиток мовлення дітей старшого дошкільного віку. Зокрема, Омельченко І. М. зазначає, що дидактичні ігри сприяють формуванню комунікативної діяльності у дітей із затримкою психічного розвитку, покращуючи їхні мовленнєві навички та здатність до спілкування [1, с. 45-47].

Крім того, Рудківська Н. Л. підкреслює важливість оптимального поєднання ігор та вправ у процесі розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку. Вона зазначає, що дидактичні ігри створюють умови для активного засвоєння мовленнєвих норм та правил, сприяють розвитку зв'язного мовлення та збагаченню словникового запасу [3 с. 182].

Приклади дидактичних ігор для розвитку мовлення

1. Гра «Опиши предмет»: Дітям пропонується обрати предмет та описати його, використовуючи якомога більше прикметників. Це сприяє збагаченню словникового запасу та розвитку вміння будувати зв'язні висловлювання.

2. Гра «Закінчи речення»: Вихователь починає речення, а дитина повинна його завершити. Така гра розвиває граматичну правильність мовлення та вміння логічно завершувати думку.

3. Гра «Склади розповідь за картинками»: Дітям надається серія картинок, за якими вони повинні скласти розповідь. Це сприяє розвитку зв'язного мовлення та вмінню будувати послідовні висловлювання.

Для досягнення максимального ефекту від використання дидактичних ігор у процесі розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку необхідно дотримуватись певних педагогічних умов:

– Систематичність та послідовність: Ігри повинні проводитися регулярно, з поступовим ускладненням завдань відповідно до рівня розвитку дітей.

– Індивідуальний підхід: Врахування індивідуальних особливостей кожної дитини, її мовленнєвого розвитку та інтересів.

– Створення мотивації: Використання ігор, які є цікавими та значущими для дітей, що стимулює їхню активність та бажання брати участь у мовленнєвій діяльності.

– Забезпечення зворотного зв'язку: Надання дітям можливості отримувати зворотний зв'язок щодо правильності їхніх висловлювань та заохочення до самокорекції.

Отже, дидактичні ігри є ефективним засобом розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку. Вони сприяють збагаченню словникового запасу, розвитку зв'язного та граматично правильного мовлення, формуванню комунікативних навичок. Ефективне використання дидактичних ігор у педагогічному процесі можливе за умови дотримання певних педагогічних умов, таких як систематичність, індивідуальний підхід, створення мотивації та забезпечення зворотного зв'язку. Подальші дослідження можуть бути спрямовані на розробку та впровадження нових дидактичних ігор, а також на вивчення їхнього впливу на різні аспекти мовленнєвого розвитку дошкільників.

Список використаних джерел

1. Омельченко І. М. Психолого-педагогічні основи діагностики і формування комунікативної діяльності у дітей дошкільного віку із затримкою психічного розвитку . Полтава: Техсервіс, 2015. 187 с.

2. Мартиненко І. В. Особливості комунікативної діяльності дітей старшого дошкільного віку із системними порушеннями мовлення . Київ: ДІА, 2016. 307 с.

3. Рудківська Н. Л. Співвідношення ігор і вправ у забезпеченні розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку. Актуальні питання гуманітарних наук , 2021, вип. 41, т. 3, с. 181–185